

EL TEMPS

Qüestió de mercat

Recentment la Conselleria de Cultura de la Generalitat de Catalunya ha fet públiques les dades referents a l'any 1996 de l'enquesta sobre el consum cultural al Principat. Es tracta del tercer d'una sèrie de sondatges que es va iniciar el 1985 i va continuar el 1991, cosa que permet començar a establir comparacions i observar no solament la realitat actual del consum de productes culturals al Principat, sinó també la seua evolució.

Una de les conclusions evidents de l'estudi és que la llengua catalana està encara molt lluny d'ocupar el lloc que necessita ocupar en el mercat dels productes culturals, és a dir el mercat dels llibres, els diaris, les revistes, les pel·lícules de cinema, els programes de televisió, els discs compactes, les obres de teatre, els CD-Rom, etc. Diem que "necessita" ocupar, perquè si en un terreny es decideix el futur del català a les portes del segle XXI és precisament en el de la cultura de masses. Per alguna cosa els experts ens parlen de l'adveniment de la societat de la informació.

Algunes dades per a la reflexió: en els darrers tres mesos, només un 5% de la població ha vist una pel·lícula de cinema en català, quan l'any 91 aquesta xifra era del 19%; en el mateix període de temps, només un 4% de la població ha llogat o comprat un vídeo en català (no hi ha dades del 91); només un 15% dels lectors de diari tenen com a lectura habitual un diari en català; en ràdio, el panorama és una mica millor, però també molt deficitari: les emissores que emeten només en català són les preferides d'aproximadament un 30% dels oients; i en televisió, les dades de l'estudi reflecteixen que sí, que TV3 és la nostra (per a un 52% és el canal preferit), però si fem cas de les dades reals, les d'audiència, veurem que la televisió catalana passa per un dels pitjors moments de la seva història. En tots els terrenys esmentats el problema no és, evidentment, la falta d'interès de la gent sinó la manca d'oferta.

A la vista d'aquestes xifres (no en tenim de relatives al País Valencià i a les Illes, però sospitem que no ajudarien precisament a millorar el panorama) sembla clar que la llengua catalana no té un present esplendorós. I el futur? El futur passa per un doble esforç, el de les institucions i el dels agents privats. A Catalunya, la Generalitat té entre mans de fa temps un projecte de nova llei de normalització lingüística que preveu l'establiment de quotes en favor del català en determinats mitjans de comunicació, com també sancions econòmiques per a les empreses que les incompleixin.

Cal dir ben clarament que la introducció d'aquest tipus de mesures és totalment legítima. És legítim que els poders públics intervinguin en el

“El futur del català passa per un doble esforç, el de les institucions i el dels agents privats. Les quotes lingüístiques que estudia introduir la Generalitat de Catalunya són l'única manera d'assegurar els drets de les dues comunitats lingüístiques del país.”

mercat quan aquest genera situacions injustes. I cal dir que si això és vàlid quan es tracta de protegir els jubilats, els pobres, els sectors econòmics amb dificultats o els minusvàlids, també ho és per protegir una llengua minoritzada com el català, patrimoni de la cultura universal. Cal intervenir en el mercat per garantir la llibertat de triar del consumidor. Per exemple, la llibertat de triar en quina llengua volem veure *Independence Day*, *Trainspotting* o *Pulp Fiction*, ja sigui al cinema

o al videoclub. Les quotes lingüístiques no són, doncs, una imposició, com ens voldran fer creure els presumptes progressistes de sempre, sinó l'única manera d'assegurar els drets lingüístics individuals de les dues comunitats lingüístiques del país. El govern català ha d'actuar sense complexos en aquest tema.

El segon esforç, que ha de ser paral·lel al de les institucions, és el dels agents privats. Els productes culturals són un segment del mercat que genera com més va més volum de negoci, i el català és una llengua vehicular totalment vàlida per a qualsevol d'aquests productes. En català, i des de la normalitat, es poden guanyar diners, fins i tot molts diners. Qui serà tan inepte de deixar perdre aquesta oportunitat? ■